

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm III. Cùm venissent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

1 Nota I. Si Reus contumax passus missio-
nem in rem Custodiæ causa factam, in-
tra annum cautionem offerat iudici, isque
recipere nolit, non amittit post anni lapsum
veram possessionem, ideoque restituendus
est post præstitam cautionem, si enim per
me non stat, quo minus faciam quod debedo,
non est mihi imputandum, ait *gl. hic, verb.*
Non steterit, arg. c. Plerumque. 23. de Rescript.
& habetur expressius in *Reg. 41. sexti*: im-
putari non debet ei per quem non stat, si
non faciat, quod per eum fuerat faciendum.

Obiicies. Iudex iste delegatus sine col-
legis suis non poterat recipere cautionem
à Reo. *c. Causam. 16. & c. penult. de offic. de-
legat.* igitur debebat Reus iudicem Ordina-
rium adire, iuxta *c. Pastoralis 11. §. Præter-
ea. de offico Ordinarij*, vel ipsi Actori alte-
rius personæ honestæ cautionem offerre
de patendo iuri, iuxta doctrinam *gl. in c. præ-
ced. verb. Parati.* Vbi ait, si non potest iudex
haberi, cautio præstetur parti, si autem neu-
ter potest inveniri, præstabitur alteri perso-
næ honestæ, quæ recipiat cautionem no-
mine adversarij. Resp. Verum est, quòd
cautionem iste delegatus recipere non po-
tuerit tanquam iudex, si (uti videtur) abs-
que clausula *se non omnes*, delegatio facta
fuerat, nihilominus cautio ipsi offerri po-
tuit, ut eam reciperet tanquam persona ho-
norata, & quæ verifata sit in ista causa; quam-
obrem postquam recipere delegatus recu-
savit, obligationi satisfecisse censetur Reus,
neque opus est, ut vel iudicem ordinarium,
vel personam aliam super ea re accedat, uti
hic docet *Pañorm. n. 5. Imola n. 5.* Cùm e-
nim dantur in iure plura remedia, in arbi-
trio cuiusque est, quoniam uti malit, uti do-
cent *DD. in l. penult. ff. Ad legem Aquiliam.*

CAPITVLVM III.

Cùm venissent.

PARAPHRASIS.

Controversiam quam Abbas sancti Angeli
super quadam possessione cum P. Gal. ha-
bebat, Legatus Apostolicus quibusdā dele-

gavit, ut eam secundum jus commune,
& consuetudinem Prouinciæ definirent,
sed cùm iudices tantum secundum jus pro-
cedere vellent, Petrus ad Pontificem ap-
pellauit, ipsi autem nihilominus proceden-
tes Abbatem in possessionem rerum petita-
rum miserunt, custodiæ causa, ita ut si intra
annum & diem præstaret cautionem si-
stendi se iudicio, & pro expensis parti ad-
versariæ 30. argenti libras præstaret, pos-
sessionem reciperet. Cùm autem priore
legato discedente, alius Prouinciæ in-
gressus esset; Petrus cautionem sistendi se
iudicio coram altero Legato obtulit, præ-
ratus etiam expensas præstare, quæ tamen
ut ipse dicebat, sex librarum summam non
excederent, Abbas verò 30. postulauit;
hoc intellecto Innocentius III. Rescripsit
Petrum reducendum esse in possessionem
præstitæ cautione, ad expensas autem con-
demnandum non esse, si consuetudo quæ
ipse allegat laudabilis sit, quia tunc ratio-
nabiliter appellauit. Si autem laudabilis
non est, ideoque friuolè appellauit, tunc ad
eas expensas condemnatur, quas idcirco
Abbatem constat necessarias in lite fecisse.

SUMMARIVM.

1. Reo contra processum iudicis appellante, in
possessionem custodia causa mitti potest A-
ctor, si friuola iudici videatur illius ap-
pellatio, qui tamen iterum oblata postmo-
dum cautione restitui debet si appellatio
appareat fuisse rationabilis.
2. Ad expensas parti aduersariæ soluendas con-
demnari potest contumax, quas jurat illa
ob contumaciam Rei se facere debuisse.

1 Nota I. Jus interdum sumitur strictè,
ut idem sit quod lex, & species opposi-
ta consuetudini, interdum verò accipitur la-
tius, prout est genus ad jus scriptum, & non
scriptum, quæ est consuetudo.

2 Nota II. Si Reus contra iudicis proces-
sum appellans recedat, iudex autem appel-
lationem friuolam existimet, tum actorem
in possessionem rerum petitarum mittere po-
test; verum si postea iudicetur appellationem
irrationabilem non fuisse, possessio præstitæ
cau-

cautione restituenda erit, neque expensas soluere cogetur, cum purgata contumaciâ, expensæ remitti debeant. *c. Venerabilis. §. Idem est. De sententiâ Excommunicationis in 6.*

Nota III. Contumax condemnari debet parti adversariæ ad expensas, quas expectando facere coacta est, igitur refundendæ sunt expensæ non superflua, sed necessaria, quæ & moderatæ dicuntur. *c. fin. §. De dolo.* Quamobrem in æstimatione expensarum necesse est, ut præcedat iuramentum partis asserentis se tantas expensas ob adversarij contumaciam facere debuisse, & subsequatur Judicis taxatio. *l. Sancimus. 14. C. De jud.* quam formam cum Iudices delegati in nostro casu non seruârunt, sed præcipatione Reum iuxta petitionem actoris condemnârunt, idè malè eos processisse, in rescripto suo Pontifex significat, & tradit *gl. hic. verb. Restituere.*

CAPITVLVM VLT.

Si Adversarius.

PARAPHRASIS.

Si Reus post citationem ad terram remotam se conferat, procuratore ad litem idoneo non relicto, tum publico edicto ad domum eius affixo, si nemo appareat, qui eum defendat, actor petere potest, ut mittatur in possessionem rei petita, Custodiæ causâ.

SUMMARIVM.

1. *Ut missio in bona alterius fieri possit, una citatio non sufficit.*
2. *Admitti tamen debet ad vitandam missionem in bona Rei, si amicus vel consanguineus ad defendendum eum iudicio se sistat.*
3. *Hac in bona rei contumacis missio fit à Iudice non præcisè ex officio, sed ad instantiam partis.*
4. *Quando & qua possit fieri missio in bona absentis Rei, qui ante citationem discessit nullo relicto Procuratore aut defensore?*

Nota I. Non sufficit semel aliquem citasse, ut missio in bona eius fieri possit, sed debet iterum ac peremptoriè citari, saltem per edictum publicum si personaliter citari nequeat, nec Procuratorem ad lites reliquerit, *iuxta c. 3. De dolo.*

Nota II. Si nullo relicto Procuratore aliquis seu consanguineus seu amicus in iudicium veniat defensus Reum absentem præstirâ cautione de rato, admitti debet, ut missio in bona evitetur, ita, *hic & in cit. c. 3.* Quamobrem pro praxi advertit *Panorm. cit. c. 3. n. 14.* consultum esse, ut in edicto ad valuas addatur, si quis consanguineorum vel amicorum absentem defendere velit in iudicio, compareat ad diem definitam.

Nota III. Missio in bona Rei contumacis non fit à iudice ex mero officio, sed ad instantiam partis, quare si non concedatur, ubi iure concedi deberet, appellationi locus est, uti docet *Bart. l. Si finita. §. Fulcinium. n. 29 ff. De damno.*

Questio est, si Reus ante citationem discesserit, ut nesciatur ubi sit, nullo relicto procuratore aut defensore, num post edictum publicum, missio in bona eius fieri possit? Videtur negandum per argumentum ex contrario sensu sumptum ex hoc *c. verb. Post citationis edictum.*

Sed Respondeo & Dico I. Haud dubiè missio fieri potest ex primo decreto seu Custodiæ causa. Ita *gl. communiter recepta. verb. Citationis.* & constat ex *l. Ignorare. 4. C. De Restitut. Militum.* Ceterum ut subventum sit actori, cum Reus nullo procuratore relicto ex justa causa absens est, curator bonis eius à iudice constitui solet, qui pro absente in iudicio respondeat. *l. Ab hostibus. 15. iunct. gl. ff. Ex quibus causis maiores. & docet Bart. l. cit. §. Iulianus. n. 38. Panorm. hic. n. 10.* Ad objectionem supra positam facilis est responsio: In hoc Cap. responderi ad speciem facti Pontifici propositam; ex facto autè narratio non potest sumi argumentum ad exclusionem oppositi, sicuti neque tunc argumentum istud, quod ducitur à sensu contrario, locum habere debet, si contrarium illi jure expressum sit, sicuti ex receptâ doctrinâ *Panorm. hic admonet. n. 6.* Dico